

Et utvalg av studietilbud innen entreprenørskap i høyere utdanning for kunst (per januar 2015)

Utdanningstilbud innen entreprenørskap har ulike formål og tilnæringer. Disse kan beskrives som utdanning *om* entreprenørskap, utdanning *for* entreprenørskap og utdanning *gjennom* entreprenørskap.¹

Utdanning *gjennom* entreprenørskap, eller pedagogisk entreprenørskap, gir kunnskap om fag og grunnleggende ferdigheter ved bruk av entreprenørielle arbeidsformer som illustrerer forretningsutvikling og prosesser. Utdanning *for* entreprenørskap dreier seg om opplæring og trening for å utvikle kompetanse og ferdigheter som gir grunnlag for å starte nye virksomheter. Utdanning *om* entreprenørskap omhandler å opparbeide kunnskap og om entreprenørskap som et samfunnsmessig fenomen. Utdanningstilbud innen entreprenørskap for estetiske fag omhandler en blanding av utdanning *gjennom* og *for* entreprenørskap.²

I det følgende presenteres et utvalg av studietilbud innen entreprenørskap i høyere utdanning for kunst.³ Omtaler av ulike studier er hentet fra nettsidene til de ulike utdanningsinstitusjonene.

Bachelor i Music Management (med emnet i innovasjon og entreprenørskap), Høgskolen i Hedemark (HiHm), Rena, 180 sp.⁴

Høgskolen i Hedemark omtaler studiet som følger:

Studiet består av spesialemner som omhandler musikkbransjen, samt emner innen markedsføring, økonomi, ledelsesfag og kontrakts- og opphavsrett. Dette er etterspurt kompetanse i bransjen. Studiet har omfattende samarbeid med musikkbransjen, og gjennom studiet vil du møte viktige personer i bransjen både i undervisning og andre sammenhenger. Vi samarbeider med Universal, EMI, ByLarm, Gramart, Music Export Norway, Sony Music, Warner Music AS, Indie Records, ifpi, Spellemann, NRK, Tono, Gramo, Made m.fl.

Studiet er den eneste utdannelsen på bachelornivå innen Music Management i Norge. Musikkbransjen er tett knyttet til studiet gjennom samarbeid om praksisplasser og ved at alle foreleserne i musikkfagene har en aktiv rolle i bransjen. Dette gir store muligheter for å knytte kontakter for videre karriere. I tillegg finnes det både en bachelorutdanning i musikkproduksjon og digital kommunikasjon og prosjektledelse på Rena, noe som gir et godt studiemiljø for medieinteresserte.

Emnet innovasjon og entreprenørskap omtales som følger:

Emnet skal gi kompetanse i praktisk arbeid med innovasjon og entreprenørskap i ulike virksomheter og bransjer. Begrepet innovasjon behandles og tematiseres knyttet primært til endringsarbeid og nye aktiviteter i bestående virksomheter, mens entreprenørskap rettes mot kunnskap om oppstart av nye bedrifter og nye prosjekter.⁵

¹ Spilling, Olav R. og Johansen, Vegard (2011) *Entreprenørskap i utdanningen – perspektiver og begreper*. Rapport 4/2011. Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdannings (NIFU) (s. 17-19)

² Kunnskapsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet. (2009) *Handlingsplan: Entreprenørskap i utdanningen – fra grunnskole til høyere utdanning 2009–2014*. Oslo.

³ For en bredere oversikt over tilbud innen entreprenørskap i høyere utdanning, se Kunnskapsdepartementet, Kommunal- og Regionaldepartementet og Nærings- og Handelsdepartementets felles handlingsplan (2009), Spilling og Johansens (2011) rapport og Samordna Opptakets *Studieoversikten 2014*.

⁴ Høgskolen i Hedemark. <https://www.hihm.no/studietilbud/musikk/bachelor-i-music-management>

⁵ Høgskolen i Hedemark. <https://www.hihm.no/content/view/full/53572/language/nor-NO>

Bachelor i utøvende musikk, Barratt Due Musikk institutt, 240 sp.⁶

Barratt Due musikk institutt omtaler studiet som følger:

Barratt Due musikk institutt tilbyr en 4-årig utøvende bachelor i klassisk musikk som har som mål å utdanne musikere og sangere på høyt nivå.

Studiet er i stor grad bygget opp rundt utøvende aktiviteter. En rekke basis- og støtteemner bygger opp under studentens utøvende virke og skal gi en bred musikkfaglig forståelse og evne til å sette musikken inn i en større sammenheng. En viktig ambisjon med studiet er å aktivisere prosesser som gir den enkelte student grunnlag for å utvikle seg videre i takt med samfunnets og musikklivets endringer etter at studiene er fullført.

Studieprogrammet har som mål å utdanne musikere som kjennetegnes ved:

- Høy utøvende kompetanse og evne til å forme og formidle kunstneriske uttrykk
- Tilpasningsdyktighet og endringsvillighet i forhold til ulike arbeidsoppgaver og utfordringer de vil møte i sin fremtidige karriere som profesjonelle musikere og/eller entreprenører på det utøvende arbeidsfeltet.
- Evne til å reflektere over musikkens plass og rolle i samfunnet

Kulturledelse (med emne i markedsføring og entreprenørskap), Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA), 60 sp.⁷

HiOA omtaler studiet som følger:

Studiet i kulturledelse er et årsstudium som henvender seg til personer som har bakgrunn fra kunstfaglige og kreative fagområder, og som ønsker å utvikle sin kompetanse innen kulturledelse.

Studiet består av mange ulike fagområder, og inneholder fag og emner som er grunnleggende for å kunne organisere og lede egen virksomhet, eller ønsker å jobbe i organisasjoner og institusjoner innen kunst- og kulturfeltet.

HiOA omtaler emnet i markedsføring og entreprenørskap som følger i Studieplanen for årsstudiet i Kulturledelse 2014-2015⁸:

En av utfordringene i kunst- og kultursektoren er å sørge for et stabilt kundegrunnlag. Emnet kombinerer teori med praktiske øvelser for å utvikle kompetanse i markedsføring og entreprenørskap for å sikre at organisasjoner og utøvere når alle sine finansielle, sosiale og artistiske mål.

Kunst og design 3, Fakultet for Teknologi, kunst og design, HiOA, 60 sp.⁹

HiOA omtaler studiet som følger:

Studiet i kunst og design 3 er delt i fellesfag og fordypningsområde. Fellesfagene omfatter forretningsforståelse og entreprenørskap; prosjektarbeid/ledelse.

Det kan velges mellom to alternative fordypningsområder: *kunst og formidling* eller *mote og produksjon*.

⁶ Barratt Due Musikk institutt. <http://www.barrattdue.no/nor/hoyskole/studietilbud/bachelorstudiet/>

⁷ Høgskolen i Oslo og Akershus. <http://www.hioa.no/Studier-og-kurs/SAM/arsstudier/kulturledelse>

⁸ Høgskolen i Oslo og Akershus.

http://www.hioa.no/Mediabiblioteket/node_52/node_869/SAM/node_1010/Studieplan-aarsstudiet-i-Kulturledelse-2014-2015

⁹ Høgskolen i Oslo og Akershus. <http://www.hioa.no/Studier-og-kurs/TKD/AArsstudier/Kunst-og-design-3>

Kunst og formidling:

- kultur, kunstteori og estetikk; estetiske teorier, samtidens kunstteori, drøfting av kunstens og formkulturens funksjon
- visuell kommunikasjon; utstillingsdesign, planlegging og vurdering av formidlingsmåter, digitale medier (presentasjon og kommunikasjon), evaluering av eget formidlingsarbeid

Fordypning møte og produksjon:

- aktuelle trender, teorier og ulike design- og kultursyn
- design av klær
- produksjon av klær
- tekniske, funksjonelle, estetiske, økonomiske og etiske faktorer

Undervisning i fordypningsområdene og fellesfagene går parallelt.

NB! Vær oppmerksom på at programplanen til KD3 er under endring/revidering. Den nye planen vil bli publisert så snart den er klar.

Entreprenørskap for kunstfagstudenter, Universitetet i Agder (UiA), 10 sp.¹⁰

Fakultet for kunstfag tilbyr emne i entreprenørskap for kunstfagstudenter. UiA omtaler studiet som følger:

Etter fullført emne skal studentene:

- kunne forstå en gründers hverdag
- vite verdien av ideer, hvordan ideer kan bli til muligheter, og hva som skal til for å iverksette og faktisk etablere en virksomhet
- skjønne hvordan egen faglighet kan danne grunnlaget for egen virksomhet og videre verdiskaping
- ha et bevisst forhold til betydningen av entreprenørskap for personlig utvikling og som samfunnsbygger

Emnet vil blant annet gi kunnskap om produkter, markeder og kunder. Emnet vil også gi kunstfagstudenter kompetanse om utvikling og igangsetting av nye kulturbaserte bedrifter. Emnet vil ta for seg følgende temaer:

- Entreprenørskap: hva er det egentlig?
- Kunst-, kultur og kommers - en drøfting
- Ide- og visjonsutvikling
- Grunnkurs i etablering inkl. forretnings- og markedsplan
- Økonomi: skatt, moms, budsjettering, regnskap
- Jus: rettigheter og kontrakter
- Utvikling av helhetlige produkter: samspill mellom ulike kunst- og kulturarter
- Eksempler på kunst- og kulturbaserte bedrifter (gründere forteller om egen bedrift)
- Hjelperne og virkemiddelapparatet
- Markedsføring, distribusjon og salg innenfor kunst- og kultursektoren
- Relasjons- og nettverksbygging, PR, webdesign, målgruppeanalyse
- Institusjonskunnskap/ bransje: labyrintkart
- Finansieringskilder: offentlig marked (søknader, prosjekt), privat marked, EU
- Prosjektplanlegging/ -styring

¹⁰ Universitet i Agder. <http://old.uia.no/no/portaler/student/studierelatert/studiehaandbok/14-15/emner/tf1107>

Kulturelt entreprenørskap (videreutdanning), Norges Musikkhøgskole (NMH), 15 sp.¹¹
NMH omtaler studiet som følger:

Kulturelt entreprenørskap er et etterutdanningstilbud med temaer fra kommunikasjon, coaching, entreprenørskap og prosjektarbeid. Kurset skal bidra til at målgruppen bedrer sin evne til ”å se muligheter og gjøre noe med dem”, slik at deltakeren ved økte kunnskaper og ferdigheter, står ennå bedre rustet til framtidens utfordringer.

Kurset skal også bidra til utvidelse av deltakerens verktøykasse med praktiske verktøy/modeller, som kan brukes både inn mot ledelse, mot undervisning og mot ulike kulturprosjekter, og som vil bidra til at samarbeidspartnere (elever, kolleger, prosjektmedarbeidere, ...) får økt eierskap og motivasjon til oppgaver og mål. Deltakeren får også økt kjennskap til hvordan temaer/emner fra entreprenørskap og prosjektarbeid kan brukes i ulike kulturprosjekter.

Deltakerne skal kunne oppleve en videreutvikling av sine personlige egenskaper og holdninger, ved fokus på personligkommunikasjon og utvikling av denne, ved analyseverktøy og coachende arbeidsmåte/lederstil.

Entreprenørskap i kreative næringer, Westerdals Høyskole¹²
Kurset omtales som følger på Westerdals Høyskoles nettsider:

Kurset er spesielt tilpasset entreprenører og frilansere innen kulturnæringene: musikk, film, foto og spill, tv og radio, arkitektur, design, trykte medier, annonse og reklame, kulturarv og kunstnerisk virksomhet. Kurset settes opp som oppfølging av handlingsplanen Fra gründer til kulturbedrift, som er utarbeidet av Kulturdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet. Kurset går over tre dager.

Videreutdanning i entreprenørskap, Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO), 10 sp.¹³

Kurset tilbys i regi av Bransjenettverk Entreprenørskap i Kunst og Design (EKD) og omtales som følger:

Kurset er et videreutdanningstilbud i entreprenørskap for designere og hele bredden av kunstnere, som visuell kunst, musikk, dans, opera og teater. Formålet er å hjelpe utdannede kunstnere og designere til å etablere og videreutvikle egen bedrift, og arbeide med den utfordringen det er å skape inntekt på grunnlag av den kompetansen man har. Kurset retter seg mot kunstnere og designere som er aktive i sitt fag. Kurset tar for seg fire problemstillinger knyttet til oppstart og videreutvikling av egen bedrift, hvor det arbeides både på en praktisk og en teoretisk måte. Kurset gir mulighet for å utvikle et eget prosjekt.

¹¹ Norges Musikkhøgskole.

http://nmh.no/studenter/studiene/studiehandboker/startkull_2013/emner/videreutdanningsemner/kultentr50-kulturelt-entreprenorskap

¹² Westerdals Høyskole. <http://www.westerdalskompetanse.no/kurs/entreprenorskap-i-kreative-naeringer/>

¹³ Kunsthøgskolen i Oslo. Videreutdanning i entreprenørskap (Studieplanen). <http://www.khio.no/filestore/StudieplanVidereutdanningientreprenrskap.pdf>